

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

от

Министерския съвет на Република България

по

конституционно дело No 15 за 2001 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 11 септември 2001 г. сме конституирани като заинтересувана страна по конституционно дело № 15 за 2001 г., образувано по искане на 48 народни представители от XXXIX Народно събрание за задължително тълкуване на чл. 113, ал. 1 във връзка с чл. 68, ал. 1 от Конституцията на Република България по въпроса: членовете на Министерския съвет могат ли да заемат и длъжността "кмет", изпълнявана от тях при избирането им за министри.

Според чл. 113, ал. 1 от Конституцията членовете на Министерския съвет не могат да заемат длъжности и да извършват дейности, които са несъвместими с положението на народен представител. Съответно чл. 68, ал. 1 от Конституцията предвижда, че народните представители не могат да изпълняват друга държавна служба или да извършват дейност, която според закона е несъвместима с положението на народен представител.

Член 68, ал. 1 от Конституцията съдържа две хипотези на несъвместимост. Първата хипотеза е несъвместимост между положението на народен представител и изпълнението на друга държавна служба. Втората хипотеза е несъвместимост между положението на народен представител и извършване на дейности, посочени в закон.

Тълкуването, което искат народните представители, налага преди всичко да се даде отговор на въпроса дали заемането на длъжността "кмет" е изпълнение на държавна служба по смисъла на чл. 68, ал. 1 от Конституцията, т.е. дали е налице първата хипотеза на несъвместимост по чл. 68, ал. 1 от Конституцията.

Конституционният съд нееднократно е имал повод да изрази становището си относно смисъла на понятието "държавна служба", с който то се използва в Конституцията и по-конкретно относно смисъла, с който то се употребява в чл. 68, ал. 1 от Конституцията. В мотивите към Решение № 5 от 1993 г. по конституционно дело № 6 за 1993 г. се казва:

"Безспорно понятието "държавна служба" трябва да се разбира с единен и непротиворечив смисъл. Най-общо това е дейност по осъществяване на функциите на държавата. Тази дейност се извършва от името на държавата и за реализиране правомощията на предвидените в Конституцията нейни органи."

Същото становище е застъпил Конституционният съд и в Решение № 16 от 1997 г. по конституционно дело № 8 за 1997 г., както и в Решение № 9 от 2001 г. по конституционно дело № 9 за 2001 г.

Споделяме напълно становището на Конституционния съд относно единния и непротиворечив смисъл на понятието "държавна служба" като дейност по осъществяване на функциите на държавата, която се извършва от името на държавата и за реализиране правомощията на предвидените в Конституцията нейни органи. Считаме, че дейността, която извършва кметът, безспорно е дейност по осъществяване на функциите на държавата, която той извършва от името на държавата и за реализиране на правомощията си на неин конституционен орган. Съгласно чл. 1, ал. 2 от Конституцията Република България е единна държава с местно самоуправление. Това означава, че

държавната власт е единна и съгласно чл. 8 от Конституцията тя се дели на законодателна, изпълнителна и съдебна, а не на държавна власт и на общинска власт. Член 139, ал. 1 от Конституцията определя кмета като орган на изпълнителната власт в общината, а в цитираното по-горе Решение № 5 на Конституционния съд от 1993 г. се казва също:

“Поначало понятието “държавна служба” се използва в административното право, където то се свързва с държавното управление и държавната администрация, т.е. с функциите на изпълнителната власт. ... Изводът е, че разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от Конституцията създава забрана за народните представители да изпълняват каквито и да е функции на държавата (без оглед на предмета и формата им) извън сферата на законодателната власт.”

Тези мотиви в решението на Конституционния съд дават основание да се направи извод, че кметът като орган на изпълнителната власт в общината изпълнява държавна служба по смисъла на чл. 68, ал. 1 от Конституцията.

Изводът на Конституционния съд относно обхвата на забраната по чл. 68, ал. 1, съобразен с препращането в чл. 113, ал. 1, означава, че Конституцията създава забрана за членовете на Министерския съвет да изпълняват каквито и да е други функции на държавата извън функциите им на министър-председател, заместник министър-председател или министър. След като чл. 68, ал. 1 от Конституцията не допуска съвместяване на длъжността “народен представител” с длъжността “кмет”, съвместяването на длъжността “министър” с длъжността “кмет” също би било противоконституционно.

Възприемането на този извод налага да се даде отговор и на въпроса дали изразът “не може да изпълнява друга държавна служба”, използван в чл. 68, ал. 1, установява несъвместимост между две държавни служби (в случая между длъжността “кмет” и длъжността “министър”) или е достатъчно само временно преустановяване на изпълнението на служебните задължения, произтичащи от другата държавна служба, каквото би било налице при ползване на отпуск за времето на заемане на другата държавна служба.

За изясняване на съдържанието, което конституционният законодател е вложил в този израз, следва да се съпостави редакцията на чл. 68, ал. 1 с тази на чл. 65, ал. 2 от Конституцията. Докато чл. 65, ал. 2, чийто адресат са кандидатите за народни представители, говори за прекъсване на изпълнението на държавната служба, чл. 68, ал. 1 забранява изпълнението на друга държавна служба. С Решение № 16 от 1997 г. по конституционно дело № 8 за 1997 г. Конституционният съд се произнесе, че:

“Изразът “прекъсват изпълнението” по смисъла на чл. 65, ал. 2 от Конституцията означава, че кандидатът за народен представител след регистрацията си запазва заеманата от него държавна служба, но не упражнява функциите ѝ. Ако той не бъде избран за народен представител, ще продължи изпълнението им.”

Следователно в Конституцията временното преустановяване на изпълнението на функциите, каквото е налице при отпуск, се определя като прекъсване на изпълнението на държавната служба. При това положение и след като чл. 68, ал. 1 за разлика от чл. 65, ал. 2 не говори за прекъсване на изпълнението, а забранява изпълнението на друга държавна служба, следва да се приеме, че чл. 68, ал. 1 от Конституцията има предвид несъвместимост между две държавни служби и създава забрана за едновременното им заемане. Това означава, че членовете на Министерския съвет не могат да заемат друга държавна служба за времето, през което са министър-председател, заместник министър-председатели или министри, и след избирането си трябва да напуснат другата държавна служба, а не само да преустановят временно изпълнението на функциите на тази служба.

В конкретния случай е налице и втората хипотеза, предвидена в чл. 68, ал. 1 от Конституцията, тъй като несъвместимостта между двете длъжности произтича и от законовоустановена забрана за едновременно заемане на длъжността “народен представител” и длъжността “кмет”. Съгласно чл. 37, ал. 4 от Закона за местните избори когато народен представител бъде избран за кмет на община, той престава да бъде народен представител. Изразът, който е използван в законовия текст, а именно “престава да бъде народен представител”, по безспорен начин

налага извода, че Законът за местните избори не допуска съвместяване на длъжността "кмет" с длъжността "народен представител", а това означава несъвместимост и с длъжността "министър" в съответствие с чл. 113, ал. 1 от Конституцията.

На основата на посочените по-горе аргументи считаме, че чл. 113, ал. 1 във връзка с чл. 68, ал. 1 от Конституцията забранява на членовете на Министерския съвет да заемат длъжността "кмет", заемана от тях при избирането им за министри.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ.

(Симеон Сакскобургготски)

